

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, v právnej veci navrhovateľa: **R.**, nar. X., štátneho príslušníka Turecka, naposledy bytom C., t. č. Pobytový tábor Migračného úradu ministerstva vnútra Slovenskej republiky R., na dlhodobej priepustke u J., K., zastúpeného advokátom JUDr. M., M., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. p. MU-1418/PO-Ž-2007 zo dňa 21.11.2007, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/278/2007-101 zo dňa 3.2.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/278/2007-101 zo dňa 3.2.2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu č. p. MU-1418/PO-Ž-2007 zo dňa 21.11.2007 v časti o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) potvrdil a v časti, ktorou nebola navrhovateľovi poskytnutá doplnková ochrana podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle a ktorou bolo vyslovené, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia do Turecka podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle, zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c/ OSP a vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie. Krajský súd zároveň vyslovil, že navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznáva a trovy tlmočného znáša Slovenská republika.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že u navrhovateľa neboli splnené podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a rozhodnutie odporcu o neudelení azylu je vecne správne a v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 zákona o azyle.

Podľa krajského súdu v prejednáwanej veci v správnom konaní odporca dostatočne zistil skutkový stav vo veci a vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom počas azylového konania. Krajský súd sa stotožnil s názorom odporcu, že navrhovateľom predložené doklady nie sú hodnoverné dôvodiac, že ich vypovedacia hodnota je nulová, pretože v žiadnom z nich nebolo uvedené, za aký trestný čin mal byť navrhovateľ odsúdený a tiež preto, že podľa navrhovateľa mal byť stíhaný už v roku 2003, no uviedol, že v čase svojho odchodu z Turecka v marci 2004 trestne stíhaný nebol. Krajský súd ďalej konštatoval rozpory nesvedčiacie v prospech navrhovateľa, keďže podľa vyjadrenia navrhovateľa na pojednávaní dňa 25.11.2009 mu mali byť doklady zaslané z Francúzska, no kópie boli preposlané z telefónneho čísla so švédskou predvoľbou. Tiež považoval za málo pravdepodobné, aby si navrhovateľ tieto doklady vystavené v apríli 2007, preposlané v lete 2007, nevzal so sebou pri odchode z Francúzska, ako aj to, že na firemnom papieri domnelého advokáta navrhovateľa je chyba v označení názvu, uvedený advokát sa nenachádza v zozname advokátov v Turecku a to, že na uvádzanej adrese advokáta sídli iný advokát. Rozpory videl aj v tom, že advokát navrhovateľa v liste zo dňa 10.4.2007 oznamuje, že na navrhovateľa už bol vydaný zatykač, hoci tento mal byť vydaný až 24.4.2007. Krajský

súd poukázal i na to, že navrhovateľ potom, ako bol s týmito skutočnosťami oboznámený v tureckom jazyku na pojednávaní, ich nijako nekomentoval, čo podľa názoru krajského súdu nesvedčí v prospech pravosti predložených dokumentov. Krajský súd podrobne rozobral aj rôzne dôvody žiadostí o azyl, dôvody odchodu z Turecka a rozpory v príbehoch uvádzaných navrhovateľom. Krajský súd preto konštatoval, že osoba navrhovateľa nie je všeobecne dôveryhodnou a pretože navrhovateľ ani nepreukázal naplnenie predpokladov udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle (nepreukázal odsúdenie ani trestné stíhanie za vyhýbanie sa vojenskej službe, ani prenasledovanie políciou či iné dôvody záujmu štátnych orgánov o jeho osobu; nepreukázal, že by návštevy jeho rodiny políciou súvisiace s činnosťou jeho brata v PKK mali nepriaznivý vplyv alebo dôsledky na jeho osobu), považoval rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu za správne a vydané v súlade so zákonom.

Krajský súd sa však nestotožnil so záverom odporcu, ktorý vyslovil, že navrhovateľovi neposkytne doplnkovú ochranu a že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia, pretože z vyhľadanych a do spisu založených správ o Turecku nebolo možné zistiť, či navrhovateľ v prípade jeho návratu nečaká zaobchádzanie, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem „neľudské, ponižujúce zaobchádzanie alebo trest“. Dôvodil, že v administratívnom spise založené správy neobsahujú tieto informácie a navyše tieto musia byť čo najaktuálnejšie, teda musia sa časovo čo najviac priblížiť k obdobiu vydania rozhodnutia, no správy v spise sú datované rokom 2006, resp. 2005 a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v novembri 2007. Zrušenie výroku o existencii či neexistencii prekážok administratívneho vyhostenia navrhovateľa do Turecka odôvodnil krajský súd tým, že ide o výrok súvisiaci s výrokom o neposkytnutí doplnkovej ochrany.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc rozsudok zmeniť a zrušiť aj prvý výrok rozhodnutia odporcu o neudelení azylu s odôvodnením, že bol postupom a rozhodnutím odporcu ako aj rozhodnutím súdu ukrátený na svojich právach. Poukázal na to, že jedným z dôvodov jeho žiadosti o azyl bola konkrétna obava z prenasledovania pre vyhýbanie sa povinnej vojenskej službe, v rámci ktorej by sa musel zúčastniť aj bojových akcií namierených proti Kurdom a druhým dôvodom bola skutočnosť, že je sympatizantom hnutia PKK, za čo bol vo svojej neprítomnosti odsúdený na ťažký trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 6 mesiacov, a to na základe protiteroristickej

legislatívy. Dôvodil, že na podporu svojich tvrdení predložil odporcovi materiál o jeho trestnom stíhaní, resp. o jeho plánovanom zatknutí a vyjadrenie svojho právneho zástupcu v Turecku, ktoré však boli označené za nehodnoverné.

Ku konštatovanej nedôveryhodnosti uviedol, že po prvýkrát požiadal o azyl pod iným menom preto, že sa obával návratu do Turecka a logicky sa takto snažil zabezpečiť si zotrvanie mimo krajiny pôvodu. Vyjadril názor, že aj z ľudského hľadiska je pochopiteľné, že sa žiadatelia o azyl snažia vymyslením si inej identity dopomôcť k úspešnosti svojej žiadosti. Dodal, že údaje o trestnom stíhaní v predchádzajúcom konaní neuviedol preto, že sa ho na ne nikto nepýtal, ale aj preto, že predpokladal, že ako trestne stíhaný by mal menšiu šancu získať v SR azyl.

Krajskému súdu vytýkal, že sa s tvrdeniami odporcu v plnom rozsahu stotožnil a že ďalej konštatoval, že právneho zástupcu nenašiel v zozname tureckých advokátov, poukázal na preklep v hlavičkovom papieri advokáta, na to, že na uvedenej adrese sídli iný advokát a že dokumenty boli zaslané z čísla s predvoľbou Švédska a nie Francúzska.

Navrhovateľ namietal, že bez ohľadu na výsledky skúmania dokumentov predložených navrhovateľom skúmania zdrojov, z ktorých súd vychádzal pri ich hodnotení, by odporca, ak by bol skutočne schopný dostatočne odôvodniť označenie navrhovateľa ako nedôveryhodnej osoby, vydal rozhodnutie o zamietnutí žiadosti ako zjavne neopodstatnenej a dôvodmi navrhovateľa by sa ďalej nezaoberal. Vyslovil názor, že ak tak odporca neurobil, sú akékoľvek tvrdenia o jeho nedôveryhodnosti právne irelevantné.

Navrhovateľ ďalej uviedol že nikdy nebol v krajine pôvodu zadržaný, väznený ani vypočúvaný z dôvodu vyhýbania sa vojenskej službe, avšak v žiadnom ustanovení zákona o azyle nie je uvedené, že na úspešnosť žiadosti je nevyhnutné, aby bol žiadateľ skutočne perzekvovaný, zranený, či obmedzovaný na svojej osobnej slobode. Zdôraznil, že predpokladom udelenia azylu je existencia odôvodnenej obavy z prenasledovania pre niektorý z dôvodov taxatívne vymenovaných v zákone. V súvislosti s tým poukázal

na ods. 170 Kritérií a postupov pri udeľovaní štatútu utečenca podľa Konvencie z roku 1951 a podľa Protokolu z roku 1967 s tým, že existujú prípady, kedy je jediným dôvodom pre priznanie štatútu utečenca preukázanie žiadateľom, že výkon vojenskej služby by si vyžiadal jeho účasť vo vojenských akciách, ktoré sú v rozpore s jeho ozajstným politickým alebo morálnym presvedčením alebo s jeho svedomím. Vyjadril presvedčenie, že z tohto hľadiska spĺňa predpoklady pre udelenie azylu, nakoľko je stúpencom ideí PKK a ako vojak tureckej armády by s veľkou pravdepodobnosťou musel zasahovať aj proti Kurdom, čo je v priamo rozpore s jeho presvedčením. Navyše kurdskí odvedenci sú často vystavovaní diskriminačnému zaobchádzaniu a vyhýbanie sa vojenskej službe ako aj dezercia sú v Turecku trestné, preto by konanie štátu mohlo naplniť pojem prenasledovanie tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru o utečencoch z roku 1951. Odporcovi vytkol, že uvádzané skutočnosti nevyhodnotil ako prenasledovanie, resp. ako obavu z prenasledovania a namieta, že pre konštatovanie, že o prenasledovanie nejde, nestačí len tvrdenie, že takýchto prípadov je v Turecku veľa a hroziaci trest je maximálne 5 rokov odňatia slobody.

Krajskému súdu vyčítal, že sa s takýmto odôvodnením odporcu stotožnil, pričom z jeho odôvodnenia nie je zrejmé, či vôbec skúmal, či bol skutočne odsúdený, za aký trestný čin a aký trest mu bol uložený.

Nesúhlasil so záverom súdu, že nepreukázal opodstatnenosť svojich obáv z prenasledovania v krajine pôvodu, keďže nepreukázal negatívne dôsledky na svoju osobu. Uviedol, že on a jeho rodina boli niekoľkokrát kontrolovaní a pozorovaní zo strany úradov kvôli zisťovaniu kontaktov s PKK, čo pripustil aj odporca. Dodal, že jeho brat bol odsúdený za činnosť pre PKK a on sám je sympatizantom PKK a preto má odôvodnenú obavu z prenasledovania. Trval na tom, že predložené doklady svedčiacie o tom, že bol pre spoluprácu s PKK odsúdený, sú pravé a pravdivé.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny v potvrdzujúcej časti a vo zvyšnej časti zrušiť.

K obsahu odvolania uviedol, že neobsahuje žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia a ide v podstate o totožné dôvody, aké

navrhovateľ uvádzal vo svojej žiadosti, v priebehu konania na migračnom úrade ako aj neskôr, na krajskom súde. Zotrvával na svojom závere, že navrhovateľ ničím hodnoverne nepreukázal, že bol odsúdený pre odmietnutie nastúpenia na vojenskú službu a že dokumenty predložené na podporu jeho tvrdení boli vyhodnotené ako nehodnoverné.

K námietke navrhovateľa, že súd sa nemal na súdnom pojednávaní zaoberať dôveryhodnosťou navrhovateľa (poukazujúc na § 12 ods. 2 zákona o azyle) uviedol, že táto námietka je vytrhnutá z kontextu zákona o azyle (§ 19a ods. 3) a dodal, že to nezodpovedá ani základnému atribútu súdneho konania, kde je dôveryhodnosť navrhovateľa so schopnosťou podložiť svoje tvrdenia dôkazmi jeho základnou požiadavkou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. júna 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 8 zákona č 480/2002 Z.z. o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle § 13c ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredĺži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu. 9a)

Podľa § 58 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov (ďalej len zákon o pobyte cudzincov) cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený (ods. 1).

Cudzince nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR potvrdené a v časti o neposkytnutí doplnkovej ochrany a o tom, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov zrušené, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (odporca vychádzal z informácií o krajine pôvodu, ktoré získal z údajov DVD Microsoft Encarta Reference Library 2006, Správy o dodržiavaní ľudských práv v krajine - 2006 vydanéj Úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA zo 6.3.2007, Správy o krajine pôvodu – Turecko vydanéj Ministerstvom vnútra Veľkej Británie z 21.11.2006, článku „bez hraníc/ Európska únia“ – Slovo č. 1/2006 – www.svve.sk a článku „Turecko prijme reformy aj v prípade nevstúpenia do EÚ“ z 18.4.2007), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na vyhodnotenie dôvodov pre ktoré navrhovateľ žiadal o azyl a vyhodnotenie bezpečnostného rizika prípadného návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 23.7.2007 navrhovateľ uviedol, že keď odišiel z krajiny pôvodu a žiadal o azyl v SR v roku 2005, nebolo voči nemu vedené žiadne trestné konanie; tvrdil, že 18.6.2004 bol okresným súdom v Malatya odsúdený za činnosť svojho brata A., ktorý bol členom politickej strany PKK a bojoval v horách proti tureckej armáde. Vyjadril predpoklad, že ďalší dôvod, prečo bol v Turecko odsúdený bol ten, že nenastúpil na povinnú vojenskú službu, no presné dôvody odsúdenia ani uložený trest nepoznal. Na otázku, či bol členom politickej strany, hnutia alebo inej organizácie uviedol, že je len sympatizantom strany PKK, no nikdy sa v nej nijakým spôsobom neangažoval, na verejnosti nevystupoval, nezúčastnil sa žiadnych bojov ani demonštrácií a tvrdil, že má čistý register trestov.

Na výzvu, aby uviedol všetky dôvody svojej žiadosti o azyl v SR odkázal na dôvody, ktoré už uviedol s tým, že iné problémy nemá. (Z dotazníka zo dňa 15.3.2005 vyplýva,

že prvým dôvodom bolo jeho odmietnutie nastúpiť na základnú vojenskú službu, za čo mu v Turecku hrozí trest a druhým dôvodom bola skutočnosť, že jeho rodina bola pozorovaná a kontrolovaná políciou, ktorá sa informovala o ich kontaktoch so stranou PKK s tým, že navrhovateľ ohľadne toho nikdy nebol vypočúvaný ani zadržaný štátnymi orgánmi.)

Na otázku, či bol niekedy zadržaný, väznený, vypočúvaný, uviedol, že nikdy nebol.

Na otázku, či mal niekedy problémy so štátnymi orgánmi Turecka, resp. či bol týmito orgánmi prenasledovaný, uviedol, že nie.

Na otázku, či mu bola v krajine pôvodu odmietnutá súdna ochrana, odpovedal, že nie.

Navrhovateľom označené dôvody, pre ktoré žiadal udeliť azyl, odporca považoval za neopodstatnené z hľadiska udelenia azylu na území SR.

K prvému dôvodu žiadosti o azyl a to úmyselné vyhýbanie sa povinnej vojenskej službe uviedol, že tento dôvod sám o sebe nie je relevantným dôvodom na udelenie azylu dôvodiac, že zákonný postih za vyhýbanie sa vojenskej službe a obavy z trestného stíhania z tohto dôvodu nepredstavujú opodstatnené obavy z perzekúcie v zmysle definície podľa Ženevského dohovoru a Protokolu a ani v zmysle § 8 a § 10 zákona o azyle. Dôvodil, že osoba vyhýbajúca sa vojenskej službe musí preukázať, že bola neúmerne kruto potrestaná za vojenský prečin z rasových, náboženských, národnostných, sociálnych a politických dôvodov, pričom nestačí, aby osoba vnútorne nesúhlasila s existenciou vojenskej služby, ale je potrebné manifestačne preukázať svoje názory alebo prenasledovanie úradmi kvôli svojim názorom. Žiadateľ o azyl odmietnutie nastúpenia na vojenskú službu odôvodnil svojim nesúhlasom so strieľaním do ľudí, no neuviedol žiadne konkrétne dôvody, ktoré by bolo možné považovať za opodstatnené. Nesplnil si svoju povinnosť voči štátu, vedome porušil zákon Turecka platný rovnako pre všetky spôsobilé osoby, bol si vedomý svojho konania aj jeho dôsledkov vyplývajúcich z tureckého trestného poriadku.

K druhému dôvodu navrhovateľa týkajúcemu sa kontroly a pozorovania jeho rodinných príslušníkov predstaviteľmi Jandarmy kvôli zisťovaniu kontaktov s PKK uviedol, že túto činnosť nie je možné vnímať ako činnosť diskriminačného alebo veľmi urážlivého charakteru vykonávanú úradmi krajiny, ale ako činnosť štátnych zložiek s cieľom monitorovať a odhaliť pohyb členov zakázanej skupiny PKK. Dodal, že pokiaľ sú turecké úrady presvedčené, že neexistujú žiadne kontakty so stranou PKK, osoby prenasledované nie sú a sám žiadateľ uviedol, že je len sympatizantom PKK, pričom svoje sympatie žiadnym verejným spôsobom neprejavil a on samotný nebol nikdy vypočúvaný ani zadržaný. Odporca poukázal na to, že PKK sa nachádza na americkej listine teroristických organizácií a v roku 2002 bola zaradená aj na európsky zoznam a hoci navrhovateľ i jeho rodinní príslušníci mohli byť prešetrovaní príslušnými štátnymi orgánmi v súvislosti s činnosťou brata navrhovateľa v PKK, vzhľadom na to, že navrhovateľ nebol priamo aktívny v PKK, nie je tu predpoklad, že by mohol byť z uvedeného dôvodu perzekvovaný, čomu svedčí aj vyjadrenie samotného navrhovateľa, že štátnymi orgánmi Turecka nebol nikdy vypočúvaný, zadržaný alebo väznený a nemal s nimi žiadne problémy.

K predloženým dokladom uviedol, že z príkazu na zadržanie navrhovateľa vydaného prokurátorom Generálnej prokuratúry Adiyaman 24.4.2007 nevyplýva, že za aký trestný čin mal byť navrhovateľ stíhaný a odsúdený a žiadny iný doklad (rozsudok) potvrdzujúci trestné stíhanie jeho osoby nepredložil. V neprospech navrhovateľa svedčí to, že uvedené konanie vedené pod značkou 2003/290 pravdepodobne začalo v roku 2003, kedy sa ešte navrhovateľ v Turecku nachádzal, čo je v rozpore s tvrdeniami navrhovateľa, že mal byť odsúdený za činnosť svojho brata v PKK 18.6.2004, keďže tento dátum nesúvisí s dátumom uvedeným v predloženom dokumente, podľa ktorého mal byť odsúdený 6.2.2007.

Na podporu svojich argumentov odporca poukázal na rozpory v tvrdeniach navrhovateľa a rozdielne údaje, ktoré poskytol v súvislosti s predchádzajúcimi dvoma azylovými konaniami, čím sa celková dôveryhodnosť žiadateľa o azyl nepreukázala. Žiadosť navrhovateľa o azyl považoval za účelovú, nakoľko na území SR v minulosti ani nepočkal na rozhodnutie o jeho žiadosti, ale opakovane vycestoval zo SR a o azyl požiadal opakovane

až po vrátení na územie SR v rámci Dublinského dohovoru, čo nesvedčí o vážnom záujme o poskytnutie medzinárodnej ochrany na území SR.

Podľa odporcu navrhovateľ nespĺnil ani zákonom stanovené podmienky pre udelenie doplnkovej ochrany, ktorá sa poskytuje vtedy, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, pričom vážnym bezpráviom sa podľa § 2 písm. f/ zákona o azyle rozumie uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Navrhovateľovi v krajine pôvodu nehrozí trest smrti ani jeho výkon. Turecko zrušilo trest smrti v národnej legislatíve za všetkých podmienok v roku 2004. Po návrate do krajiny pôvodu mu síce hrozí trest odňatia slobody, avšak ten je plne v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom a možno ho chápať ako oprávnenú sankciu za porušenie zákona, pričom si bol sám plne vedomý svojho protiprávneho konania a preto sa vedome vyhýbal príslušným štátnym orgánom. Nový Trestný zákonník zaviedol definíciu mučenia, ktorá je bližšia definícii medzinárodného práva. Konštatoval, že u navrhovateľa sa nepreukázala hrozba mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu a nie sú žiadne závažné dôvody domnievať sa, že by bol po návrate do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

Odporca napokon uviedol, že v priebehu azylového konania neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by podľa § 58 ods. 1 a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov v znení zákona o azyle bránili menovanému V návrate do Tureckej republiky, pretože v jeho prípade neexistuje žiaden predpoklad, že by bol ohrozený jeho život alebo sloboda z dôvodu jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca

vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav vecí podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľa, pre ktoré žiadal udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pričom zistenie odporcu o tom, že žiadosť navrhovateľa je založená na dvoch dôvodoch (kontrola a pozorovanie jeho a jeho rodinných príslušníkov predstaviteľmi Jandarmy kvôli zisťovaniu kontaktov s PKK a úmyselné vyhýbanie sa povinnej vojenskej službe), ktoré nie je možné považovať za dôvody relevantné v zmysle zákona o azyle, nachádza oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania a právne závery odporcu vychádzajú z citovaných ustanoveniach zákona o azyle, preto podľa odvolacieho súdu krajský súd nepochybil, keď považoval rozhodnutie v časti o neudelení azylu z týchto dôvodov za vecne správne a zákonné.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Podľa odvolacieho súdu, povolávanie vlastných občanov k výkonu vojenskej služby hoci aj spôsobmi, ktoré občanovi neumožnia možnosť výberu náhradnej služby, poprípade i vnútorné zákonodarstvo štátu porušujúcimi, samo o sebe bez pristúpenia ďalších skutočností, nie je ešte prenasledovaním z dôvodu rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo pre politické presvedčenie. Odmietnutie nástupu k výkonu základnej vojenskej služby, ktorá je v krajine pôvodu povinná, nie je možné bez ďalšieho považovať za dôvod pre udelenie azylu, zvlášť, keď takéto odmietnutie nie je spojené s reálne prejavým politickým presvedčením alebo náboženstvom. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozsudku sp. zn. 8Sža 18/2008 zo dňa 14.8.2008.

Pokiaľ by bol navrhovateľ v krajine pôvodu stíhaný za nenastúpenie na základnú vojenskú službu, je potrebné súhlasiť s vysloveným názorom odporcu, ktorý napokon len zopakoval tvrdenie navrhovateľa, že navrhovateľ si bol vedomý následkov svojho konania a preto, hrozba stíhania, resp. hrozba trestu za skutok, ktorý má povahu trestného činu, ktorého spáchanie a preukázanie vo vzťahu k navrhovateľovi, ktorého sa mal dopustiť, však najskôr musí byť navrhovateľovi preukázané v trestnom konaní pred nezávislým súdom v krajine pôvodu, nemá povahu prenasledovania v zmysle § 2 písm. d/ zákona o azyle a preto nie je dôvodom pre udelenie azylu.

Odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné považovať za správny záver správneho orgánu i krajského súdu, že u navrhovateľa neboli zistené dôvody pre udelenie azylu ani z ďalších relevantných dôvodov v zmysle zákona o azyle. Hrozba trestu za skutok, ktorý má povahu trestného činu v krajine pôvodu totiž ani podľa odvolacieho súdu nie je dôvodom pre udelenie azylu a v konaní nebolo preukázané (napokon navrhovateľ to ani netvrdil), že by navrhovateľovi hrozila perzekúcia zo strany štátnych orgánov v súvislosti s činnosťou PKK, ktorej nikdy nebol členom a svoje sympatie ani nikdy verejne nemanifestoval

Odvolací súd dospel k totožnému záveru ako krajský súd, že odporca v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany (podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle) a o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Turecka (podľa § 58 ods.1 a 2 zákona o pobyte cudzincov) nevyhládal

a nezaložil do spisu správy o krajine pôvodu navrhovateľa, z ktorých by bolo možné zistiť (ne)naplnenie predpokladov (ne)poskytnutia doplnkovej ochrany a vyslovenia (ne)existencie prekážok administratívneho vyhostenia. Keďže správy a podklady založené v spise, z ktorých vychádzal, sú z roku 2006, no i 2005, pričom preskúmané rozhodnutie bolo vydané až dňa 21.11.2007, nemožno konštatovať, že odporca v tejto časti náležite zistil skutkový stav, pretože z týchto správ nemožno zistiť bez všetkých pochybností, či (ne)existujú bezpečnostné riziká, ktoré by v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozili neúspešným žiadateľom o azyl.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybnit' vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý krajský súd rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu potvrdil a vo zvyšnej časti zrušil a vrátil odporcu na ďalšie konanie. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 22. júna 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová